

STX

STUDENTEREKSAMEN

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

SPANSK BEGYNDERSPROG A

Værktøjskasse

Denne udgave af Værktøjskassen er udgivet af Børne- og Undervisningsministeriet.

Værktøjskassen er udarbejdet i et samarbejde mellem fagkonsulenten og opgavekommissionen i spansk begyndersprog A stx og Børne- og Undervisningsministeriet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, november 2024.

Kopiering til andet end personlig brug må kun ske efter aftale med Copy-Dan.

Forfattere: Susanne Galsøe, Bettina Larsen, Freddie Kirk Nielsen og Tine Brandt.

Forord

Værktøjskassen er udarbejdet til delprøve 2 ved den skriftlige prøve i spansk begyndersprog A.

Værktøjskassens formål er at hjælpe, inspirere og understøtte eleven i forbindelse med besvarelse af delprøve 2. Værktøjskassen tager udgangspunkt i de faglige mål i læreplanen.

Der er anvendt latinske betegnelser. I indholdsfortegnelsen og i overskriften for hvert afsnit er betegnelserne oversat til dansk i parentes.

Værktøjskassen er hverken en grammatikbog eller en lærebog, og der er således ikke eksempler på anvendelse af grammatikken.

Værktøjskassen kan bruges til træning både i og uden for klasserummet, og den er generisk; dvs. den bruges både til terminsprøve og til skriftlig prøve i uændret form.

Til hvert opgavesæt udarbejdes en gloseliste, der understøtter opgaveskrivningen. Gloselisten vedlægges det enkelte opgavesæt og er ikke en del af værktøjskassen. Gloselisten er en fyldig ordliste, som er tilpasset det enkelte opgavesæts emne.

Tekster i opgavesættet gloses jf. sværhedsgrad.

Fagkonsulent Tine Brandt, november 2024

Indholdsfortegnelse

Forord	4
Artikler (kendeord)	6
Substantiver (navneord)	6
<i>Substantivets bøjning</i>	6
Genitiv (ejefald)	6
Adjektiver (tillægsord)	7
<i>Adjektivets bøjning</i>	7
<i>Adjektivets gradbøjning</i>	7
Pronominer (stedord)	8
<i>Personlige pronominer (personlige stedord)</i>	8
<i>Possessive pronominer (ejestedord)</i>	8
<i>Demonstrative pronominer (påpegende stedord)</i>	9
<i>Indefinitte pronominer (ubestemte stedord)</i>	9
Verber (udsagnsord)	10
<i>Regelmæssige verber</i>	10
<i>Uregelmæssige verber</i>	13
<i>Særlige verber</i>	13
Adverbier (biord)	14
Interrogative pronominer og adverbier (spørgeord)	14
Konjunktioner (bindeord)	14

Artikler (kendeord)

	Singularis		Pluralis	
	ubestemt	bestemt	ubestemt	bestemt
Maskulinum	un	el	unos	los
Femininum	una	la	unas	las

Sammentrækninger

a + el trækkes sammen til *a/*

de + el trækkes sammen til *de/*

Substantiver (navneord)

Substantivets bøjning

Substantiver bøjes i singularis eller pluralis og står i maskulinum eller femininum.

Substantiver, der ender på *-o*, er som hovedregel maskulinum.

Substantiver, der ender på *-a*, *-ción*, *-sión* og *-dad* er som hovedregel femininum.

Substantiver, der ender på en vokal, tilføjes normalt *-s* i pluralis.

Substantiver, der ender på en konsonant, tilføjes normalt *-es* i pluralis.

Genitiv (ejefald)

Genitiv udtrykkes på spansk ved hjælp af præpositionen *de*.

Adjektiver (tillægsord)

Adjektivets bøjning

Adjektiver bøjes i køn og tal efter det ord, som det lægger sig til.

Adjektivets gradbøjning

Et adjektiv bøjes i positiv (1. grad), komparativ (2. grad) eller superlativ (3. grad).

Fx guapo – más guapo – el más guapo

Adjektiver med uregelmæssig bøjning

bueno – mejor – el mejor

malo - peor – el peor

grande – mayor – el mayor

pequeño – menor – el menor

Pronominer (stedord)

Et pronomen kan bl.a. henvise til personer og genstande.

Personlige pronominer (personlige stedord)

	som subjekt S/X	som direkte objekt DO/△	som indirekte objekt IO/□	efter præposition ~~~~~
1. person singularis	yo	me	me	mí
2. person singularis	tú	te	te	ti
3. person singularis	él/ella/usted	lo/la	le (se)	él/ella/usted
1. person pluralis	nosotros/-as	nos	nos	nosotros/-as
2. person pluralis	vosotros/-as	os	os	vosotros/-as
3. person pluralis	ellos/ellas/ustedes	los/las	les (se)	ellos/ellas/ustedes

Possessive pronominer (ejestedord)

De possessive pronominer bøjes i tal.

I 1. og 2. person pluralis bøjes de possessive pronominer både i køn og tal.

De korte former

	Singularis	Pluralis
1. person singularis	mi	mis
2. person singularis	tu	tus
3. person singularis	su	sus
1. person pluralis	nuestro/-a	nuestros/-as
2. person pluralis	vuestro/-a	vuestros/-as
3. person pluralis	su	sus

Demonstrative pronominer (påpegende stedord)

De demonstrative pronominer anvendes til at referere til personer og ting i forskellig afstand i tid og sted.

	Singularis	Pluralis
Maskulinum	este ese aquel	estos esos aquellos
Femininum	esta esa aquella	estas esas aquellas

Indefinitte pronominer (ubestemte stedord)

De indefinitte pronominer angiver mængde, fx i forbindelse med personer og ting.

Positiv form	Negativ form	Kortform
algo	nada	
alguien	nadie	
alguno/a algunos/as	ninguno/-a	algún/ningún

Verber (udsagnsord)

Verber bøjes i person og tid.

Spanske verber inddeles efter deres endelse i infinitiv i tre bøjninger:

-ar, -er, -ir.

Regelmæssige verber

Hablar

Infinitte former

Infinitiv	Perfektum participium	Gerundium
hablar	hablado	hablando

Indikativ

	Præsens	Imperfektum	Præteritum	Futurum	Konditionalis
1. person singularis	hablo	hablaba	hablé	hablaré	hablaría
2. person singularis	hablas	hablabas	hablaste	hablarás	hablarías
3. person singularis	habla	hablaba	habló	hablará	hablaría
1. person pluralis	hablamos	hablábamos	hablamos	hablaremos	hablaríamos
2. person pluralis	habláis	hablabais	hablasteis	hablaréis	hablaríais
3. person pluralis	hablan	hablaban	hablaron	hablarán	hablarían

Indikativ – sammensatte tider

	Perfektum	Pluskvam-perfektum
1. person singularis	he hablado	había hablado
2. person singularis	has hablado	habías hablado
3. person singularis	ha hablado	había hablado
1. person pluralis	hemos hablado	habíamos hablado
2. person pluralis	habéis hablado	habíais hablado
3. person pluralis	han hablado	habían hablado

Imperativ

	Imperativ	benægtet imperativ
1. person singularis		
2. person singularis	habla	no hables
3. person singularis	hable	no hable
1. person pluralis	hablemos	no hablemos
2. person pluralis	hablad	no habléis
3. person pluralis	hablen	no hablen

Konjunktiv

	Præsens	Perfektum	Imperfektum
1. person singularis	hable	haya hablado	hablara
2. person singularis	hables	hayas hablado	hablaras
3. person singularis	hable	haya hablado	hablara
1. person pluralis	hablemos	hayamos hablado	habláramos
2. person pluralis	habléis	hayáis hablado	hablarais
3. person pluralis	hablen	hayan hablado	hablaran

Comer

Infinitte former

Infinitiv	Perfektum participium	Gerundium
comer	comido	comiendo

Indikativ

	Præsens	Imperfektum	Præteritum	Futurum	Konditionalis
1. person singularis	como	comía	comí	comeré	comería
2. person singularis	comes	comías	comiste	comerás	comerías
3. person singularis	come	comía	comió	comerá	comería
1. person pluralis	comemos	comíamos	comimos	comeremos	comeríamos
2. person pluralis	coméis	comíais	comisteis	comeréis	comeríais
3. person pluralis	comen	comían	comieron	comerán	comerían

Indikativ – sammensatte tider

	Perfektum	Pluskvam-perfektum
1. person singularis	he comido	había comido
2. person singularis	has comido	habías comido
3. person singularis	ha comido	había comido
1. person pluralis	hemos comido	habíamos comido
2. person pluralis	habéis comido	habíais comido
3. person pluralis	han comido	habían comido

Imperativ

	Imperativ	Benægtet imperativ
1. person singularis		
2. person singularis	come	no comas
3. person singularis	coma	no coma
1. person pluralis	comamos	no comamos
2. person pluralis	comed	no comáis
3. person pluralis	coman	no coman

Konjunktiv

	Præsens	Perfektum	Imperfektum
1. person singularis	coma	haya comido	comiera
2. person singularis	comas	hayas comido	comieras
3. person singularis	coma	haya comido	comiera
1. person pluralis	comamos	hayamos comido	comiéramos
2. person pluralis	comáis	hayáis comido	comierais
3. person pluralis	coman	hayan comido	comieran

Vivir

Infinitte former

Infinitiv	Perfektum participium	Gerundium
vivir	vivido	viviendo

Indikativ

	Præsens	Imperfektum	Præteritum	Futurum	Konditionalis
1. person singularis	vivo	vivía	viví	viviré	viviría
2. person singularis	vives	vivías	viviste	vivirás	vivirías
3. person singularis	vive	vivía	vivió	vivirá	viviría
1. person pluralis	vivimos	vivíamos	vivimos	viviremos	viviríamos
2. person pluralis	vivís	vivíais	vivisteis	viviréis	viviríais
3. person pluralis	viven	vivían	vivieron	vivirán	vivirían

Indikativ – sammensatte tider

	Perfektum	Pluskvam-perfektum
1. person singularis	he vivido	había vivido
2. person singularis	has vivido	habías vivido
3. person singularis	ha vivido	había vivido
1. person pluralis	hemos vivido	habíamos vivido
2. person pluralis	habéis vivido	habíais vivido
3. person pluralis	han vivido	habían vivido

Imperativ

	Imperativ	Benægtet imperativ
1. person singularis		
2. person singularis	vive	no vivas
3. person singularis	viva	no viva
1. person pluralis	vivamos	no vivamos
2. person pluralis	vivid	no viváis
3. person pluralis	vivan	no vivan

Konjunktiv

	Præsens	Perfektum	Imperfektum
1. person singularis	viva	haya vivido	viviera
2. person singularis	vivas	hayas vivido	vivieras
3. person singularis	viva	haya vivido	viviera
1. person pluralis	vivamos	hayamos vivido	viviéramos
2. person pluralis	viváis	hayáis vivido	vivierais
3. person pluralis	vivan	hayan vivido	vivieran

Uregelmæssige verber

Uregelmæssige verber i præsens

Verbet er angivet i 1. person singularis i parentes

fx estar (estoy), ser (soy), ir (voy), decir (digo), hacer (hago), poner (pongo), salir (salgo), tener (tengo), venir (vengo), pensar (pienso), poder (puedo), querer (quiero), volver (vuelvo), saber (sé), seguir (sigo)

Uregelmæssige verber i præsens konjunktiv

Verbet er angivet i 1. person singularis i parentes

fx decir (diga), estar (esté), haber (haya), hacer (haga), ir (vaya), poner (ponga), saber (sepa), salir (salga), ser (sea), seguir (siga), tener (tenga), venir (venga)

Uregelmæssige verber i perfektum og pluskvamperfektum

Participiumsformen er angivet i parentes

fx abrir (abierto), decir (dicho), escribir (escrito), descubrir (descubierto), freír (frito), hacer (hecho), morir (muerto), poner (puesto), romper (roto), ver (visto), volver (vuelto)

Uregelmæssige verber i præteritum

Stammen er angivet i parentes

fx andar (anduv-), decir (dij-), estar (estuv-), haber (hub-), hacer (hic-/z-), poder (pud-), poner (pus-), querer (quis-), saber (sup-), tener (tuv-), venir (vin-)

Verbet er angivet i 1. person singularis i parentes

dar (di), ir, (fui), ser (fui), ver (vi)

Uregelmæssige verber i imperfektum

Verbet er angivet i 1. person singularis i parentes

ir (iba), ser (era), ver (veía)

Særlige verber

Dativstyrende verber

fx apetecer, doler, encantar, faltar, gustar, interesar, parecer

Refleksive verber

fx acostarse, casarse, irse, lavarse, levantarse, llamarse, sentirse, vestirse

Ex på bøjning af det refleksive verbum *levantarse* i præsens:

me levanto, te levantas, se levanta, nos levantamos, os levantáis, se levantan

Verbalperifraser

Acabar de + infinitiv

Dejar de + infinitiv

Hay que + infinitiv

Ir a + infinitiv

Tener que + infinitiv

Volver a + infinitiv

Estar + gerundium

Llevar + adverbium / tidsudtryk + gerundium

Seguir + gerundium

Adverbier (biord)

Adverbier udtrykker fx tid, sted, grad, måde og nægtelse

-mente

Adverbier kan dannes ved hjælp af et adjektiv ved at tilføje *-mente*

Nægtelse

Nægtelser på spansk står foran det bøjede verbum

fx *no, nunca, tampoco*

Muy og mucho

muy kan lægge sig til et adjektiv eller et adverbium.

mucho kan lægge sig til et verbum.

mucho kan stå som et adjektiv foran et substantiv. Det bøjes i køn og tal.

Interrogative pronominer og adverbier (spørgeord)

De interrogative pronominer og adverbier indleder direkte og indirekte spørgsmål.

¿adónde?

¿cómo?

¿cuál? / ¿cuáles?

¿cuándo?

¿cuánto? / ¿cuántos? / ¿cuánta? / ¿cuántas?

¿de dónde?

¿de quién? / ¿de quiénes?

¿dónde?

¿por qué?

¿qué?

¿quién? / ¿quiénes?

Konjunktioner (bindeord)

Konjunktioner binder to led eller sætninger sammen. Der findes sideordnende og underordnende konjunktioner.

Sideordnende konjunktioner forbinder led eller sætninger af samme slags

fx *ni ... ni, no ... ni, no solo ... sino, o, pero, sino, tanto ... como, y*

Underordnende konjunktioner indleder en ledsætning

fx *a pesar de que, antes de que, aunque, como, como si, cuando, desde que, en cuanto que, hasta que, mientras que, para que, porque, que, si*

Denne værktøjskasse er omfattet af ophavsretten, jf. ophavsretslovens § 1. Værktøjskassen må alene anvendes til prøver og til undervisningsbrug på uddannelser m.v. omfattet af den lovgivning, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet administrerer.

Al anden anvendelse af prøvesættet, herunder visning eller deling, f.eks. via internettet, sociale medier, portaler og bøger, udgør en krænkelse af Børne- og Undervisningsministeriets og evt. tredjemands ophavsret og er ikke tilladt. Overtrædelse af ophavsretten kan være erstatningspådragende og/eller strafbart. Værktøjskassen må ikke benyttes til tekst- og datamining – herunder til træning af generative sprogmodeller.